

УДК 338.48-44(1-22/:355.01(470+571)(477)

A FALUSI TURIZMUS HELYZETE AZ OROSZ-UKRÁN HÁBORÚ ÁRNYÉKÁBAN MEZŐKASZONY (BEREGSZÁSZI JÁRÁS) PÉLDÁJÁN

Boglárka GERŐ¹, Natália OLÁH^{1,2}, Enikő SASS¹

¹ *II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Földrajz
és Turizmus Tanszék, Beregszász, Ukrajna*

² *Debreceni Egyetem, Földtudományok Doktori
Iskola, Debrecen, Magyarország*

Kárpátalja többnemzetiségű megye lévén, gazdag történelmi múlttal, sokszínű kultúrával és gazdag hagyományokkal rendelkezik. A helyi szokások és a kultúra közvetítésének fontos színterei a falvak. A falusi turizmus tehát Kárpátalja egyik meghatározó turisztikai terméke, mely sokszínű és változatos képet mutat.

Mezőkaszony Kárpátalja azon magyarlakta települései közé tartozik, ahol a falusi turizmus meghatározó szerepet tölt be. Határmenti település lévén, Mezőkaszony már a határok megnyitása után, a 2000-es évek elején bekapcsolódott az elsősorban barát- és rokonlátogatás céljából ide érkező vendégek elszállásolásába. Jelenleg a legnagyobb vonzerőt azonban a település határában található Kaszonyi Termálfürdő jelenti, amelyet főleg belföldi turisták vesznek igénybe. Ezen okból kifolyólag a legtöbb turista az adott szálláshelyen viszonylag kevés időt tölt el [2].

A 2014-ben kezdődött kelet-ukrajnai konfliktus Kárpátalja falusi turizmusára is nagy hatást gyakorolt, de a 2022.február 24-i orosz agresszió teljesen felborította és átrendezte az ország társadalmi-gazdasági viszonyait [1] és jelentős változásokat okoztak annak területén. Éppen ezért fontos kutatni a témát, s feltérképezni, hogy milyen változások mentek végbe az elmúlt időszakban a falusi vendéglátás keresleti és kínálati oldalán, mindezek a tényezők hogyan befolyásolták a vendéglátók forgalmát, illetve milyen célból és mennyi időre veszik igénybe a turisták az adott szálláshelyet.

Az orosz-ukrán háború falusi turizmusra gyakorolt hatásának feltérképezése érdekében kvalitatív kutatást végeztünk. A kutatás során mélyinterjút készítettünk a mezőkaszonyi vendéglátókkal, melynek eredményeként öt interjút sikerült elkészíteni.

Ezek alapján a következő vendégházak kerültek bemutatásra: „István házikója” Vendégház, Kulacs Vendégház, Viktória Apartman, Gabriella Apartman, Ilona Apartman. Az eredmények alapján elmondható, hogy az öt vendégház közül jelenleg csupán egy fogad rendszeresen vendégeket, az „István házikója” vendégház, azonban a turisták száma az előző évekhez képest sokkal alacsonyabb.

A kutatás során kiderült, hogy a megkérdezett vendéglátók többsége a Kaszonyi Termálfürdő felújítása után vágott bele a tevékenységbe, meglátva az ebben rejlő lehetőségeket, mivel ebben az időben egyre több turista érkezett Ukrajna területéről Kárpátaljára, különösen a Beregszászi járásba. Ebből adódóan a vendégek nagy része belföldi turista volt. A turisták többsége tehát a termálvíz, illetve a Kaszonyi Termálfürdő kínálta rekreációs lehetőségek miatt érkezett a térségbe, emellett Kárpátalja megismerése, a helyi vendégszeretet és a családtagok, barátok meglátogatása is kiemelhető, mint motivációs tényező.

A megkérdezett vendéglátók közül a Kulacs Vendégház tevékenysége vette kezdetét a legkorábban, így a kelet-ukrajnai konfliktus 2014-es kirobbanása előtt vendégkörüket túlnyomó többségben magyarországi turisták alkották, akik szervezett keretek között érkeztek Kárpátaljára. A turisták számára szállást, étkezést, programokat, valamint csillagtúraszerű kirándulásokat biztosítottak Kárpátalja szerte. A 2014-es kelet-ukrajnai eseményeket követően azonban ez a szervezett vendéglátás megszűnt, s általánosságban elmondható, hogy az egyéni vendégfogadás vált meghatározóvá. A szolgáltatásokat tekintve az „István házikója” vendégház

tulajdonosa szintén biztosított a vendégek számára transzfer szolgáltatást, illetve csillagtúra szerű kirándulást Kárpátalja nevezetességeinek nyomában. Az orosz-ukrán háború 2022-es kitörése óta viszont ezek a szolgáltatások nem vehetőek igénybe. Elmondható, hogy mindegyik vendégház esetében a turistáknak önállóan kellett megoldani az étkezést, amihez a legtöbb vendégházban jól felszerelt, közös konyha biztosított.

Az eredményekből az is kiderült, hogy az orosz-ukrán háború 2022-es kirobbanása után a vendégek száma jelentősen visszaesett. A háború kitörését követő hónapokban az „István házikója” Vendégház, valamint a Gabriella Apartman tulajdonosa segített a menekültek elszállásolásában. A Kulacs Vendégház, valamint a Viktória és Ilona Apartman esetében elmondható, hogy a nyár folyamán néhány visszajáró vendég számára nyújtottak szállást, az őszi-téli időszakban azonban a turistaérkezések száma rendkívül alacsony volt.

Összességében elmondható, hogy Mezőkaszony és a Beregszászi járás falusi turizmusára a jelenlegi háborús helyzet olyan negatív hatást gyakorol, amelyet korábban nem tapasztaltak a vendéglátók. Az előző évekhez képest a turistaforgalom elenyésző, mivel mind a belföldi, mind a külföldi vendégkör szinte teljes mértékben eltűnt. A háború tehát a szolgáltató szektorra, a turizmusra is rányomta a bélyegét, és senki nem tudja megmondani, mikor stabilizálódik a helyzet.

Felhasznált irodalom

1. Oláh N. — Szalai K. — Gönczy S. — Lontai-Szilágyi Zs. Turisztikai imázsselelmzés Kárpátalján magyarországi és ukrainai turisták körében a Covid-19 küszöbén. In Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio. 2024. № 2. c. 33–49.
2. Sass E. A kárpátaljai Beregvidék falusi turizmusának helyzete és fejlődési lehetőségei. PhD-értekezés. Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Földtudományok Doktori Iskola, p. 206–2019